

kommer til at høste Fordel af de gamle opsparede Kapitaler; man siger, at der dert ilke er nogen Mening. Jeg hylde ilke denne Tanke; jeg har tvertimod den Formening, at det, hvis overhovedet de frie Kræfters Spillerum skal have Noget at betyde, ilke gaar an at tilintetgjøre Arveretten; men jeg har den usfravigelige Mening, at det er urigtigt, at disse Famillegodser, hvis Oprindelse er tvivlsom, skulle vedblive at være paa een Haand og gaa i Arv paa en bestemt Maade, hvad enten de Personer, der faa dem, du Noget eller ilke, ja maasse endog mangen Gang ere i høieste Grad umoraliske og udygtige til deres Gjerning. Det blev i et Bilag til det Lovforslag, som ifjor blev forelagt, oplyst, at virkelig nogle af disse Folk have været udygtige dertil, og at man af den Grund var nødsaget til at sørge for at faae Famillegodserne ophævede; ialtsald er dette gjort gjældende for Enkeltes Bedkommende. Jeg tror derfor rigtignok, at man, hvis man vil støtte den nuværende Samfundsordnings frødiges Udsvikling, og hvis man ilke vil kaste sig ind i Udvæltninger, bør søge at borttage de Ting, hvorimod der med Rette kan siges Meget, og dette tror jeg er Tilfældet med Hensyn til de saakaldte Famillegodser. Jeg skjønner imidlertid ilke, at det foreliggende Lovforslag i mindste Maade vil faae Indflydelse paa, at de blive ophævede. Hvad der gives i dette Forslag, er allerede givet isorveien, thi det kan gives ifølge Bevilling, og det er givet i rigeligt Maal indtil 1848. Derfor kunde man maasse sige, at det var forunderligt, at det Udvalg, der ifjor var nedsat, og hvoraf ogsaa jeg havde den Ære at være Medlem, ilke fremkom med et Forslag som det, der er nævnt saavel af det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) som ogsaa af det ærede Medlem for Kolding (Berg), hvilket Forslag skulde være gaaet ud paa, at Famillegodserne fra en vis Dato skulde ophøre. Jeg indrømmer, at det vilde have været det Korrekteste, maasse endog det ene Rigtige, men Udvalget kan dog imidlertid ilke siges at have — som jeg gjerne kan sige — ligget paa den sade Side i saa Henseende, thi det har dog gjort Noget, idet det i § 8 har foreslaaet, at Besidderen maa raade over de

10 pCt. af Godset. Denne Part bliver Besidderens fri Eiendom, og endelig, hvad der er det Vigtigste, er der til § 18 stillet Forslag om, at der, hvergang Eiendommen skifter Besidder, paany skal overgaa 10 pCt. til fri Eiendom. Dette vil unegtelig om kortere eller længere Tid have tilfølg, at det virkelig bliver fri Eiendom, og jeg troer saaledes, at der allerede ved vort Forslag i Grunden kunde opnaas, hvad det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds omtalte. Jeg hørte nu af den høitagtede Minister, at han absolut vilde have Lovforslaget forelagt i samme Skikkelse, hvori det forelaa i sidste Samling, og at han derfor havde bestemte Grunde, men han har dog foretaget enkelte Forandringer, navnlig i § 22, og det under mig, at han ilke har foretaget en Forandring, hvorom det forekommer mig, at der endog var Enstemmighed i Udvalget. Det er den, at Besidderen vel skulde have Ret til at faae Skødet frit, men at denne Ret ilke skulde kunne transporteres til Andre; thi det forekommer mig dog at være at gaa Statskassen vel nær, naar man saaledes ubetinget siger, at Skøderne skulle være frie. Med Hensyn til § 22 skal jeg bemærke, at jeg i den Skikkelse, hvori den foreligger, er en aldeles bestemt Modstander af den; thi ilke alene bibeholder den den Testationsret, som Selveierbønderne have, men den udvider den endog, saaledes som det er omtalt af andre Medlemmer, hvorimod vi hellere ville gaa den modsatte Vej, nemlig den, at den Ret, som Selveierbønderne hidtil have haft i Retning af Testationsfrihed, bliver noget indskrænket. Derom var ogsaa ifjor hele Udvalget mere eller mindre enigt. Den ene Del deraf havde nemlig foreslaaet, at Gaardene skulde sættes til en Tjeredel af deres Værdi, medens Eierne efter de nuværende Bestemmelser kunne sætte dem til 4 ß, om de ville, men det bliver unegtelig en Uret imod de øvrige Børn,

Rettelser.

Sp. 684, Lin. 22 f. n.: „Aalefiseriet“, læs: „Dyngelen“.
— 693, Lin. 18 f. n.: „Pulsbaad“, læs: „Stynder-
snorbaad“.